

Miejsca i cybermiejsca – ujęcie geograficzne

„Miejsce”

- stanowi jedno z kluczowych pojęć pozwalających na poznanie relacji i związków zachodzących pomiędzy człowiekiem a jego środowiskiem

W badaniach geograficznych prowadzonych w nurcie humanistycznym na pojęcie „miejsca” składa się jego część

materialna

- czyli pewien *wydzielony fragment przestrzeni fizycznej*

oraz

niematerialna

- stanowiąca *przypisane jej ludzkie emocje*, zarówno uświadomione jak i powstające poza świadomością.

Dualny charakter miejsca

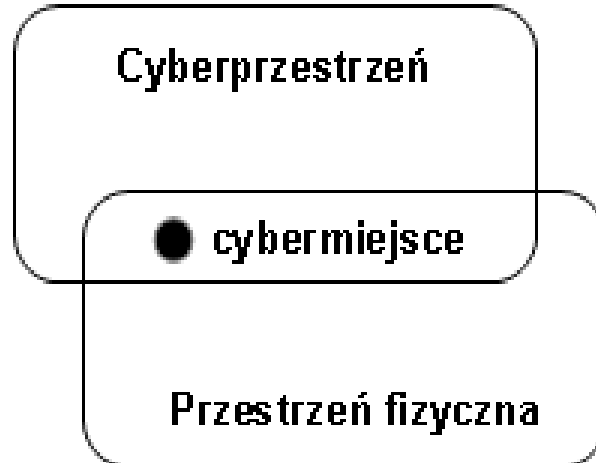

W „miejscu” dochodzi do mieszania się świata obiektywnego (*przyjmując obiektywność istnienia przestrzeni*) oraz subiektywnego, kreowanego przez ludzi.

Miejsce w cyberprzestrzeni

- podobnie jak miejsca występujące w dotychczasowym środowisku człowieka, stanowią one złożoną konstrukcję wynikającą z nałożenia na wydzielone fragmenty przestrzeni systemu ludzkich wartości, uczuć lub choćby przypisanie im nazw pozwalających na ich identyfikację.

Dla miejsc w cyberprzestrzeni M. Batty zaproponował w roku 1997 nazwę
cyberplace
(cybermiejsce)

**Dwoista przestrzenna natura
cybermiejsc**

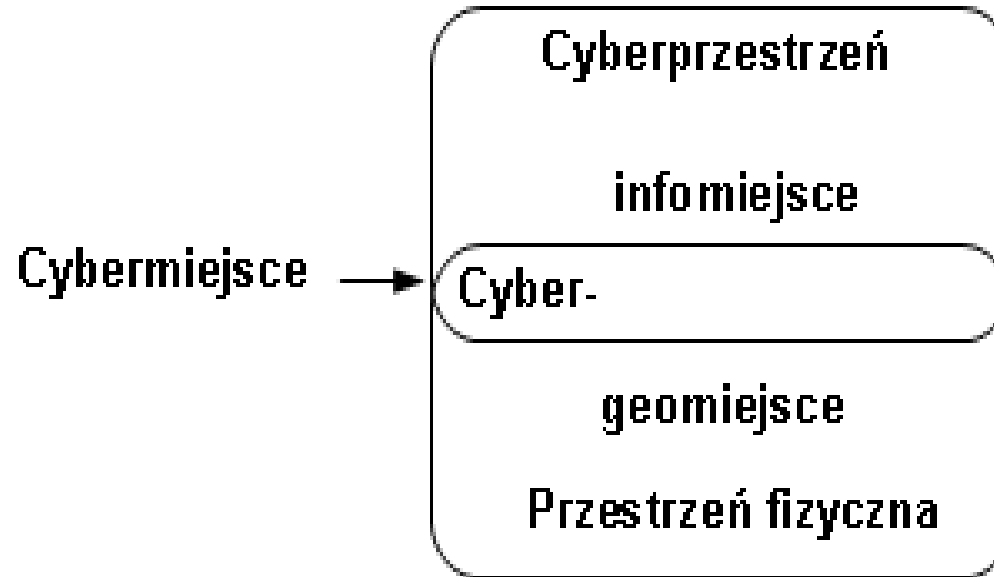
Dwoista przestrzenna natura cybermiejsc

-Poprzez dane cyfrowe, zapisane na nośnikach informacji udostępnianych przez serwery, cybermiejsca pozostają związane z przestrzenią fizyczną. Pozwala to na wskazanie ich konkretnej lokalizacji w przestrzeni geograficznej.

-Równocześnie cybermiejsca wchodzą w skład niezależnego systemu konceptualnej cyberprzestrzeni, w której pozbywają się fizyczności i nabierają cech cyberprzestrzennych.

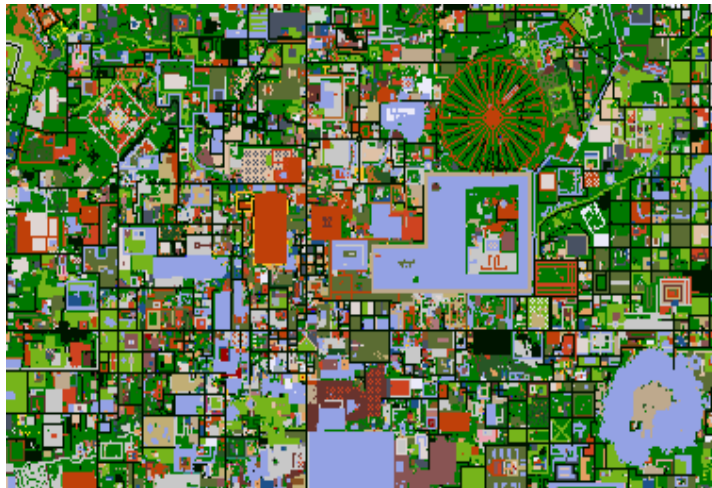

Przestrzenne składowe cybermiejsca

Różnice w wydzielaniu miejsc i cybermiejsc

- O ile w przestrzeni fizycznej miejscem może stać się dowolny fragment przestrzeni, z uwagi na jej ciągłość, to w cyberprzestrzeni cybermiejsca są wstępnie predefiniowane.
- Cyberprzestrzeń stanowi „przestrzeń rozproszoną na miejsca”. Wynika to z faktu, iż cybermiejsca same w sobie stanowią wytwór kulturowy, a więc w procesie tworzenia muszą być identyfikowalne.

Ponieważ człowiek jest kreatorem zarówno cyberprzestrzeni jak i cybermiejsc może części z nich nadać lokalną ciągłość.

Czyni tak np. w grach sieciowych, które w tym celu otrzymują najczęściej wewnętrzne systemy współrzędnych przestrzennych.

(Przykład z gry AlphaWorld)

Relacje przestrzenne człowiek – cybermiejsce

- Obecnie technologie komputerowe integrują się zarówno z miejscami świata realnego oraz zachodzącą nich ludzką aktywnością. Powoduje to, że coraz trudniej jest odróżnić realność od wirtualności.

widok wirtualny

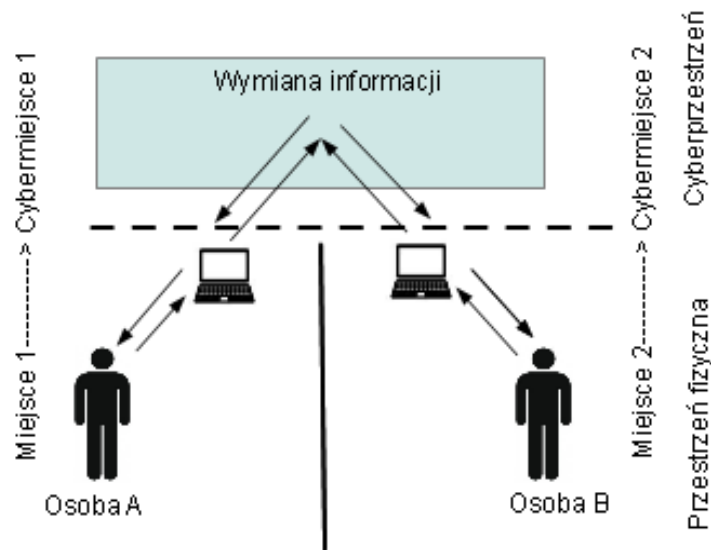
widok realny

Do momentu pojawienia się cyberprzestrzeni, człowiek zawsze zakorzeniony był w jakimś konkretnym miejscu w przestrzeni fizycznej. Cyberprzestrzeń umożliwiła mu doświadczanie równoczesnego przebywania w dwóch, a nawet większej liczbie miejsc jednocześnie.

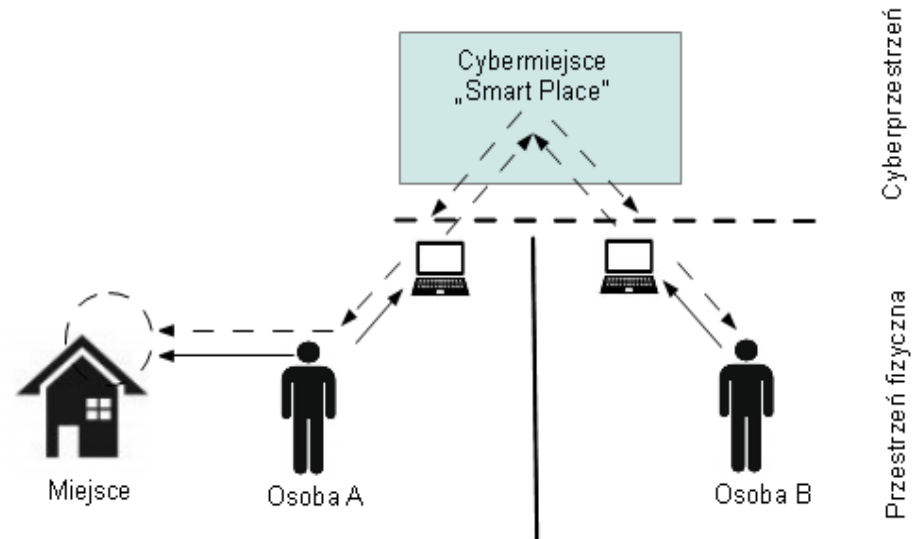
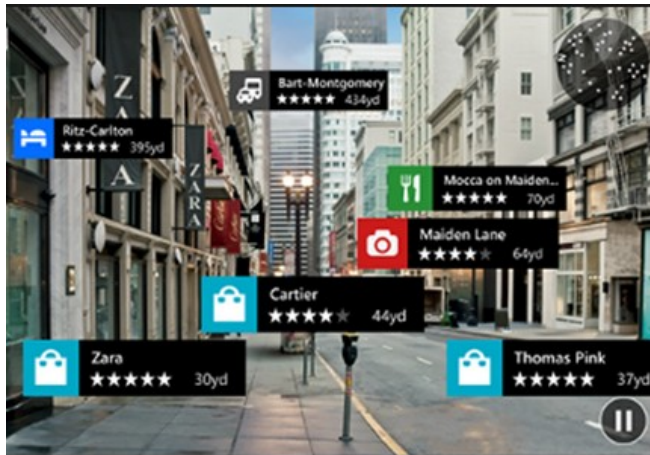
Rozszerzenie doświadczania miejsca

-Przyjmijmy, że dwie osoby komunikują się w cyberprzestrzeni wykorzystując odpowiednie oprogramowanie komputerowe. W tym przypadku cyberprzestrzeń łączy odległe osoby poprzez sieć informatyczną.

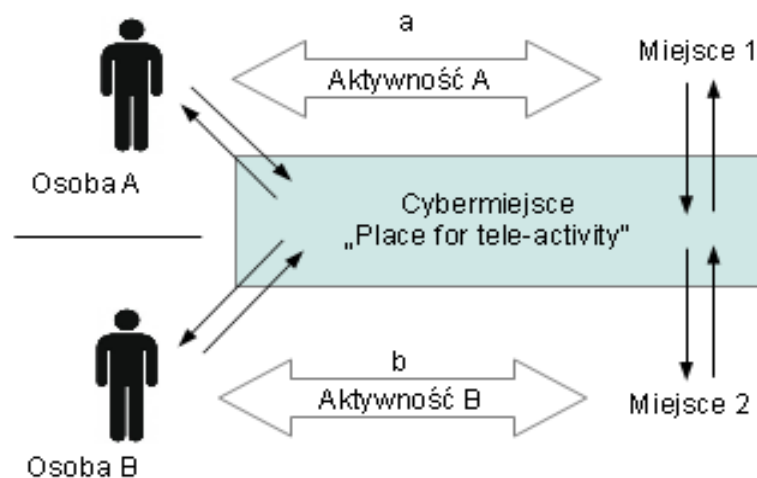
Pozostając fizycznie w swoich miejscach, komunikujące się osoby **rozszerzają je o dodatkową przestrzenność w cyberprzestrzeni, w której dochodzi do interakcji międzyludzkich.**

Rozszerzanie rzeczywistości dzięki „Smart Place”

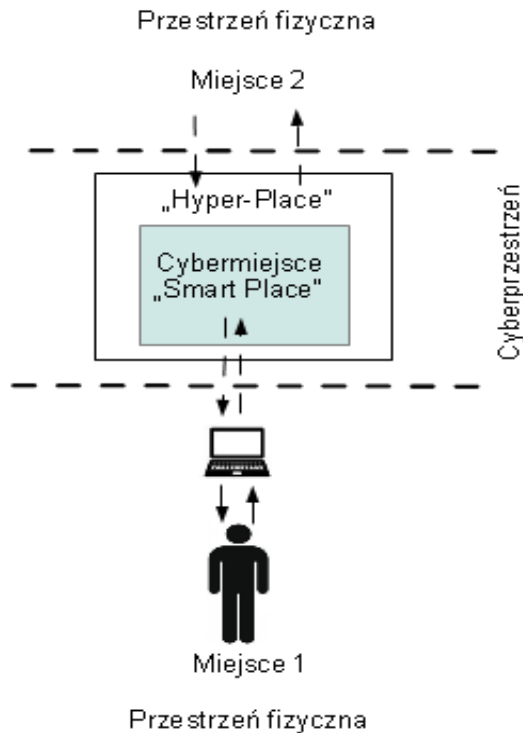
-Pojęcie „Smart Place” rozumiane jako cybermiejsce, w którym elektroniczne rozszerzenie odnosi się do konkretnego miejsca lub obiektu w przestrzeni fizycznej, a dzięki zastosowaniu technologii informatycznych możliwe jest ich wzajemne łączenie.

Miejsca dla „tele-aktywności”

- Niektóre miejsca w przestrzeni fizycznej są ze sobą powiązane, w tym znaczeniu, że zachowanie osoby A pozostającej w „miejscu 1” wpływa na zachowania innej osoby B w „miejscu 2” w czasie rzeczywistym. Dotyczyć to może miejsc geograficznie odległych, a wpływ dokonuje się poprzez ludzką aktywność łączącą te miejsca. Aktywność ta odbywa się w cyberprzestrzeni, a jej skutki przekazywane są poprzez łączainformatyczne.

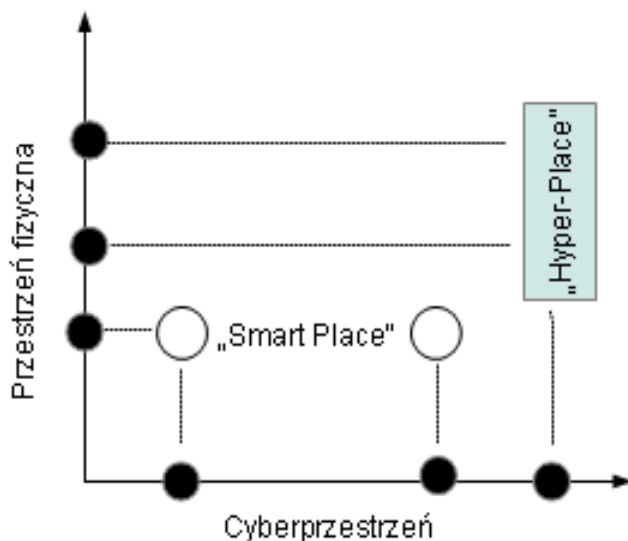
Łączenie miejsc dzięki „Hyper-Place”

„Hyper-Place” - jest to rodzaj sztucznego środowiska pozwalającego na zdalne wykonywanie, niekiedy złożonych czynności, które wykraczają poza granice fizyczne danego miejsca.

Osoba wykonująca, czyni to w cyberprzestrzeni działając w obrębie „Smart Place”, a efekty obserwowane są w innej lokalizacji dzięki istnieniu „Hyper-Place”.

Podwójna lokalizacja cybermiejsc

Dwoista natura cybermiejsc sprawia, że ich lokalizacja rozpatrywana może być jednocześnie w cyberprzestrzeni jak i w przestrzeni fizycznej.

„Smart Place” ma zdefiniowaną lokalizację stanowiącą parę fizycznego i elektronicznego adresu.

Z kolei wskazując lokalizację „Hyper-Place” mamy do czynienia z dwoma lokalizacjami w przestrzeni fizycznej i jedną w przestrzeni elektronicznej.

Podsumowanie

- Poznanie cybermiejsc wydaje się niezbędnym warunkiem do zrozumienia natury cyberprzestrzeni.
- Przedstawione przykłady wskazują na ich odmienną naturę od miejsc znanych człowiekowi z jego tradycyjnego środowiska. Mimo występujących różnic, cybermiejsca zachowują podstawową cechę dotychczas znanych miejsc tj. kontekst kulturowy.
- Człowiek nie jest w stanie doświadczać cybermiejsc w całkowitym oderwaniu od miejsc w przestrzeni fizycznej, chociażby ze względu na własne w niej zakorzenienie.
- Cybermiejsca i miejsca, wchodząc we wzajemne relacje, zaczynają tworzyć wspólny system w obrębie ludzkiego środowiska. Poprzez ten fakt często dochodzi do zacierania się różnic między tym co realne i wirtualne, a przestrzeń fizyczna łączy się z cyberprzestrzenią.
- Dzięki istnieniu cybermiejsc działania podejmowane przez człowieka stają się niezależne od odległości, a sieci komputerowe pozwalają nawiązywać wszystkie formy aktywności. W ten sposób pozwalają na realizację idei **społeczeństwa sieciowego**.

Dziękuję Państwu za uwagę.

dr Wojciech Retkiewicz

Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk Geograficznych

retwoj@geo.uni.lodz.pl